

Az ítéltábla a pártfogó ügyvéd által képviselt **felperesnek** jogtanácsos által képviselt **alperes** ellen **kártérítés megfizetése** iránt indított perében, a Győri Törvényszék 2016. március 7. napján kelt P.20.555/2015/17. számú ítéletével szemben, a felperes által 21. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A 400.000.- (négy százezer) forint le nem rótt fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000.- (húszezer) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a felperes a másodfokú eljárásban 100%-os mértékben pervesztes, az őt képviselő pártfogó ügyvédi díj a felperes terhére esik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a 300.000.- forint eljárási illeték az állam terhén marad, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000.- forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság határozata szerint a perben a 2013. évi V. törvény (Ptk.) rendelkezései az irányadók a kártérítés kérdésében a Ptké. 1.§ a) pontja alapján, mert a felperes az általa állított sérelmeket 2014. december 22. és 2015. március 2. napja között szenvedte el.

Rögzítette, hogy a felperes fogvatartására 2014. december 31. napjáig az 1979. évi 11. számú törvényerejű rendelet és a 6/1996. (VII.12.) IM rendelet szabályai, 2015. január 1. napjától pedig a 2013. évi CCXL. törvény és a 16/2014. (XII.19.) IM rendelet szabályai vonatkoznak.

A határozat indokolása szerint a felperes keresetében azt állította, hogy különösen veszélyes fokozatú zárkában nyert elhelyezést. A felperes előadását kizárólag a zárkának a többi zárkáétól eltérő berendezésére alapította. A 6/1996. (VII.12.) IM rendelet 47. § és - a felperes fogvatartására 2015. január 1. napjától alkalmazandó - 2013. évi CCXL. törvény 147.§-a rendezi a különleges biztonságú zárkákra vonatkozó speciális szabályokat. Az alperesi intézetben e rendelkezéseknek megfelelően az I. körlet földszintjén találhatóak a különleges biztonságú zárkák az országos parancsnok intézkedése alapján. A felperes elhelyezése ehhez képest a II. körlet földszintjén volt biztosított.

A felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes megsértette az elkülönítési szabályokat. Bizonyítási indítványa csak arra terjedt ki, hogy a zárka berendezése eltér a szokványos zárkáétól, ezért különösen veszélyes fokozatú a zárka. Ennek alátámasztására fotók csatolását kérte az alperestől.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a zárka esetleges felszereltségi eltérései nem támasztják alá különleges biztonságú zárkakénti besorolását. Erre tekintettel a felperes fotók csatolására vonatkozó indítványát elutasította. Az alperes igazolta, hogy az intézetben az I. körlet földszintjén találhatóak ezek a zárkák, és kialakításukra vonatkozó szigorú rend miatt nincs lehetősége további különleges biztonságú zárkák létrehozására.

Az elkülönítési szabályok megsértését a felperes nem bizonyította, így az elsőfokú bíróság a keresetét e körben elutasította.

A zárka hiányosságaival kapcsolatban előterjesztett keresetet érintően az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperest 2014. december 22. napján helyezték el a 2005. számú zárkában, kárigényét azonban csak 2015. április 28. napján terjesztette elő. A 2013. évi CCXL. törvény 141. §-a értelmében a fogvatartottnak széleskörű lehetősége van az általa sérelmesnek tartott állapot orvoslására. A felperes kizárólag kártérítési beadványában adta elő panaszát. Ebben utalt arra, hogy a zárkával kapcsolatos hiányosságokat a főügyészségnek írt levele tartalmazza, azokat nem kívánja megismételni. A hivatkozott levél a kártérítési eljárás lefolytatása során nem állt az alperes rendelkezésére, így a konkrét sérelmek tekintetében vizsgáldni sem tudott.

A perben a felperesnek kellett bizonyítania, hogy a 12. számú jegyzőkönyvben felsorolt hiányosságok az alperes felróható magatartására vezethetők vissza. Az elsőfokú bíróság továbbá felhívta a felperest, hogy jelöljön meg olyan joghátrányt, amely őt ezen hiányosságok miatt érte, és amely csak sérelemdíjjal orvosolható.

Rögzítette, hogy a felperes kizárólag a fűtés elégtelensége miatti joghátrányt jelölte meg 16. számú beadványában, a házirend betűmérete tekintetében joghátrányt nem közölt. Az elsőfokú bíróság felhívása ellenére a felperes nem kérte szakértő kirendelését a fűtés elégtelenségének bizonyítására.

A törvényszék álláspontja szerint a perben a felperesnek kellett érvényesített joga alapjául szolgáló tényeket előadni. E kötelezettségének személyes meghallgatása során eleget tett.

A tényállításaihoz kapcsoló bizonyítékokat azonban nem terjesztette elő, így tényállításai nem szolgálhatnak kártérítési igény alapjául.

Kiemelte, hogy a felperes egyetlen bizonyítási indítványa a házirend megtekintésének indítványozása volt. Ez azonban nem alkalmas annak alátámasztására, hogy az általa kicsinek ítélt betűméret az alperes felróható magatartására vezethető vissza.

A fentiek alapján az elsőfokú bíróság a felperesnek a zárka hiányosságait érintő keresetét is elutasította.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését kérte. Előadta, hogy keresetében konkrétan megfogalmazta, hogy a 2005. számú zárka eltér az ugyanazon körleten kialakított többi zárkától. Zárvatársa is IV. biztonsági fokozatban voltak, és azon körleten csak ott helyeztek el IV. biztonsági fokozatú fogvatartottakat. Az alperes nem igazolta, hogy a perbeli zárka nem tért el a körlet többi zárkájától. Nem vitatta továbbá, hogy a berendezési tárgyak le voltak csavarozva. A felsorolt zárkahiányosságok nagyobb részét sem vitatta az alperes. Hivatkozott arra, hogy a 32 pontban felsorolt hiányosságok mindegyike tekintetében megjelölte joghátrányát, az embertelen bánásmód megtörténtét.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, és a felperes perköltség viselésére kötelezését kérte. Álláspontja szerint bizonyította, hogy a 2005. számú zárka, amelyben a felperes is elhelyezésre került, nem a biztonsági részlegen található. Önmagában az, hogy a felperesnek volt olyan zárvatársa, aki IV. biztonsági csoportba sorolt fogvatartott, nem jelenti azt, hogy a zárka különleges biztonságú zárkának minősül. A jogszabály erre vonatkozó elkülönítési kötelezettséget nem ír elő, így az elkülönítési szabályok megsértéséről nem lehet szó. Biztonsági zárkába az elítéltet a vonatkozó jogszabályhelyek alapján egyedül kell elhelyezni. Az a körülmény, hogy a felperesnek volt zárvatársa, önmagában cáfolja a felperes állítását. A zárka egyébként a jogszabályban előírt felszerelési tárgyakkal berendezett, ennek ellenkezőjét a felperes nem bizonyította. A felszerelést érintő kereseti kérelemmel kapcsolatban hivatkozott továbbá arra, hogy a felperes ezeket a hiányosságokat az intézetben a törvény előírásai ellenére nem jelezte. Ezt a felperesi mulasztást a Győr-Moson-Sopron Megyei Főügyészség Bv.1139/2015/5-1. számú irata is alátámasztja. A kártérítési igénybejelentésnél a főügyészségnek írt levelére hivatkozott, azonban az eljárás során ezt nem csatolta. A 2015. május 8. napján felvett meghallgatási jegyzőkönyvben is úgy nyilatkozott, hogy kártérítési igényét nem kívánja kiegészíteni.

Az ítélet tábla a felperesi fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és az alábbiak szerint alaptalannak ítélte.

Az ítélet tábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a szükséges és elégséges körben lefolytatta a bizonyítási eljárást, a beszerzett bizonyítékokat a Pp. 206. §-ának megfelelően, helyesen, okszerűen, összességükben értékelve megalapozott tényállást állapított meg. Az ítélet tábla az érdemi döntés helyességét az alábbi eltérő jogi indokolással osztotta.

Helyesen állapította meg a törvényszék, hogy jelen jogvita elbírálására a 2013. évi V. törvény (Ptk.) rendelkezései az irányadók a 2013. évi CLXXVII. Törvény (Ptké.) 8. § (1) bekezdése értelmében. Tévesen hívta fel azonban a Ptké. 1. § a) pontját, és a Ptk. 6:519. §-át. Ez utóbbi jogszabályi rendelkezés kizárólag a vagyoni kártérítési igényre alkalmazható.

A felperes 5.000.000.- forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét a 2015. november 30. napján megtartott tárgyaláson (12. sz. jegyzőkönyv) részletezte, 32 pontban sorolta fel

a perbeli zárka hiányosságait. Állította, hogy ezekkel a hiányosságokkal és az elkülönítési szabályok megsértésével az alperes embertelen bánásmódot valósított meg, így emberi méltósága sérült.

Az ítéletábra álláspontja szerint a felperes keresetét a Pp. 3. § (2) bekezdésében meghatározott elv alapján tartalma szerint értékelve személyiségi jog megsértése iránti pernek minősül, hiszen állítása szerint sérült az emberi méltósághoz való joga.

Így a jogvita elbírálására az alábbi jogszabályi rendelkezések az irányadók.

Helyes az elsőfokú bíróság azon álláspontja, hogy a felperes fogvatartására 2014. december 31. napjáig az 1979. évi 11. számú törvényerejű rendelet és a 6/1996. (VII.12.) IM rendelet szabályai, 2015. január 1. napjától pedig a 2013. évi CCXL. törvény és a 16/2014. (XII.19.) IM rendelet szabályai vonatkoznak. Az alperes magatartásának jogszerűségét tehát ezen jogszabályok alapján kellett megítélni.

A Ptk. 2:42. § (2) bekezdése szerint az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak.

A 2:52. § (1) bekezdése alapján, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése értelmében, a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire - különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára - a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges.

Az elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg, hogy mindkét kereseti kérelem tekintetében a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a felperesnek kellett bizonyítani a per eldöntéséhez szükséges tényeket. A 2016. január 25. napján tartott tárgyaláson (14. sz. jegyzőkönyv) a Pp. 3. § (3) bekezdésének megfelelően tájékoztatta a felperest a bizonyítási teherről, a bizonyítás indítványozása elmulasztásának, a bizonyítási indítvány elkésett voltának, illetve a bizonyítás sikertelenségének jogkövetkezményeiről.

Az elsőfokú eljárás adatai alapján megállapítható, hogy alperesi intézetben a különleges biztonságú zárkák az I. körlet földszintjén találhatóak. A felperes a II. körlet egyik földszinti zárkájában kapott elhelyezést. A különleges biztonságú zárkák kialakítására vonatkozó szigorú rend alapján nincs lehetősége az alperesnek arra, hogy az I. körlet földszintjén kívül további ilyen zárkákat hozzon létre. A perbeli zárka többi zárkáétól eltérő berendezése pedig nem bír jelentőséggel a zárka besorolását illetően. Az elsőfokú bíróság ezért helyesen utasította el a felperesnek a zárka berendezésével kapcsolatos fotók csatolására irányuló bizonyítási indítványát.

A felperesnek a zárka berendezésének hiányosságaival kapcsolatos bizonyítási indítványa kizárólag a házirend megtekintésére irányult. Az ítéletábra - elsőfokú bírósággal egyező - álláspontja szerint önmagában a házirend megtekintése nem alkalmas annak bizonyítására, hogy a felperes által kicsinek ítélt betűméret alkalmazásával az alperes jogsértést követett el.

A fent hivatkozott, a felperes fogvatartására irányadó jogszabályok nem tartalmazzák a házirend alakiságára, betűméretére vonatkozó külön rendelkezést. Az ítéletábra kiemelte, hogy a felperes által nem vitatottan a házirend tartalmáról szóban is tájékoztatást kapnak a fogvatartottak. Így annak betűmérete miatt a sérelemdíj körében értékelhető, személyiségi jogot érintő hátrány egyébként sem érhetette a felperest.

Az elsőfokú bíróság bizonyítási teherről való tájékoztatása kiterjedt arra, hogy a fűtés elégtelenségének megállapítása szakkérdés, bizonyítására szakértő kirendelését kérheti a felperes, és a bizonyítás sikertelensége e körben is a felperest terheli. A felperes a tájékoztatás ellenére nem indítványozta szakértő kirendelését.

Az ítélet tábla álláspontja szerint a felperes a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek nem tett eleget, azért az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el a felperes alaptalan keresetét.

Mindezen indokok alapján az ítélet tábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét - a fenti eltérő jogi indokolással - a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

A felperes személyes költségmentességére figyelemmel a fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Az másodfokú eljárásban pernyertes alperes javára a jogtanácsosi munkadíjat az ítélet tábla a 7/1983. (VIII.25.) IM rendelet 13. § és a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) és (6) bekezdése szerint állapította meg.

A pártfogó ügyvéd munkadíjának viselésére vonatkozó rendelkezése a Pp. 87. § (2) bekezdésén alapul.

Győr, 2016.évi július hó 5.napján

Dr. Havasiné dr.Orbán Mária sk.
a tanács elnöke

Dr. Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr.Szalay Róbert sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

kiadó